

§ 201

V 31.3.2021 Malmin lentoasemankortteleiden asemakaavan muuttaminen (nro 12623)

HEL 2018-008324 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 38. kaupunginosan (Malmi, Tattariharju, Malmin lentokenttä) kortteliin 38171 tonttia 23, osaa kortteliin 38173 tonttia 6 sekä puisto-, lentokenttä-, suojaviher- ja katualuetta koskevan asemakaavan muutoksen (muodostuvat uudet korttelit 38263–38268) 17.3.2020 päivätyn ja 26.1.2021 muutetun piirustuksen nro 12623 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmenevin perustein.

Parhailaan on käynnissä luonnonsuojelulain muutoksen valmistelu, jonka yhteydessä tarkastellaan ekologista kompensatiota ja sen toteuttamista. Lisäksi Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmassa esitetään ekologisen kompensatiion mallin kehittämistä Helsingissä. Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muuttamisen kaupunginhallituksen esittämällä tavalla, kaupunginhallitus edellyttää täytäntöönpanon yhteydessä, että kompensatiomallia pilotoidaan Malmin lentokenttäalueella.

Käsittely

Palautusehdotus:

Mika Raatikainen: Kaupunginhallitus päättää palauttaa asemakaavan valmisteltavaksi uudelleen. Malmin lentokenttäalueella esiintyy lukuisia uhanalaisia ja muualla Helsingissä harvinaisia eliölajeja. Pyrkimykset rakentaa alueelle haittaavat merkittävästi näiden lajien alueella säilymisen edellytyksiä. Erityisesti lepakoiden osalta selvitykset ovat olleet puutteellisia ja viimeisimmät liito-oravaselvitykset ovat havainneet merkkejä liito-oravista aikaisempaa laajemmilla alueilla. Liito-orava on tiukasti suojeltu EU:n luontodirektiivin ja Suomen luonnonsuojelulain perusteella ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen sekä heikentäminen on kiellettyä. Oikeuskäytännön mukaisesti myös lajin kulkuyhteyksiä pitää selvittää ja suojella. MRL 54.2 § mukaan "Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää." Koska kaavan selvityksissä ajantasaisia tietoja ei ole otettu huomioon, tulee huomioida myös MRL 9 §.

KAER Oy:n Malmin lentokenttäalueella tekemien uusien liito-oravaselvitysten perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että Len-

toasemankortteleiden alueella sijaitsee liito-oravien levähdys- ja pesäpaikkoja. Kaavan eteneminen vaatii näin ollen sitä, että kaupunki saa ELY-keskukselta poikkeuslupan. Koska poikkeuslupaa ei ole, on perusteltu syy epäillä, että kaava on lainvastainen.

Alueen kaavoitus on valmistettava uudestaan siten, että kaava-alueen monimuotoisen biotoopin luontoarvot selvitetään ja säilytetään vähintään nykyisellä tasollaan. Liito-oravan elinympäristön heikentyminen alueella on estettävä. Rakentamisen vaikutukset lähialueille, joiden luontoarvojen säilymiseen kaava-alueen rakentaminen vaikuttaisi, on tutkittava huolellisesti ja pidättäydyttävä sellaisesta toiminnasta, joka vahingoittaisi esimerkiksi lähialueiden vesistöjä, kuten Longinojaa, valumavesien muodossa.

Helsingin kaupunki on sitoutunut kunnianhimoisiin ilmastotavoitteisiin ja haluaa olla edelläkävijä ilmastonmuutoksen hillinnässä. Jotta kaupunki on turvallinen ja ilmastonkestävä myös muuttuvissa olosuhteissa, Helsinki myös sopeutuu ilmastonmuutokseen. Helsingin kaupunki on asettanut tavoitteeksi olla hiilineutraali vuonna 2035. Tällöin Helsingin alueella tapahtuva toiminta ei enää aiheuta ilmaston lämpenemistä. Hiilineutraalius tarkoittaa sitä, että Helsingin alueella syntyvät kasvihuonekaasupäästöt ovat yhtä suuret tai pienemmät kuin Helsingin alueen sitomat päästöt.

Malmin lentoasema-alueella tapahtuva esirakentaminen on Helsingin alueella tapahtuvaa toimintaa ja siitä aiheutuvat päästöt tulee huomioida hiilineutraaliuden ja yleisemminkin ilmastotavoitteiden toteutumisen tarkastelussa, vaikka rakentamisessa ja esirakentamisessa käytetyt raaka-aineet, kuten betoni, tuotettaisiinkin kaupungin rajojen ulkopuolella. Muunlainen tarkastelu olisi älyllisesti epärehellistä ja mahdollistaa osaoptimoinnin, jossa kaupungin päättäjät voivat viherpestä toimintaansa siirtämällä kaupungin toiminnasta tosiasiallisesti aiheutuvat päästöt näennäisesti kaupungin rajojen ulkopuolelle. Kaavan uudelleenvalmistelun osana tulee laatia kaavan ilmastovaikutusten kokonaisvaltainen arviointi, jossa huomioidaan kaikki kaava-alueen rakentamisesta ja esirakentamisesta aiheutuvat päästöt, vaikka nämä päästöt tapahtuisivat materiaalien valmistuksen osalta kaupungin rajojen ulkopuolella.

Kannattaja: Marcus Rantala

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Mika Raatikaisen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 13

Jasmin Hamid, Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Mai Kivelä, Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Ozan Yanar

Ei-äännet: 2

Mika Raatikainen, Marcus Rantala

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13 - 2.

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisätään esittelijän perusteluiden 33 kappaleeksi seuraavaa:

Parhailaan on käynnissä luonnonsuojelulain muutoksen valmistelu, jonka yhteydessä tarkastellaan ekologista kompensatiota ja sen toteuttamista. Lisäksi Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmassa esitetään ekologisen kompensatiomallin kehittämistä Helsingissä. Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muuttamisen kaupunginhallituksen esittämällä tavalla, kaupunginhallitus edellyttää täytäntöönpanon yhteydessä, että kompensatiomallia pilotoidaan Malmin lentokenttäalueella.

Kannattaja: Jan Vapaavuori

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Mai Kivelän vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Mika Raatikainen jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Mika Raatikainen jätti eriävään mielipiteeseensä seuraavat perustelut:

Malmin lentokenttäalueella esiintyy lukuisia uhanalaisia ja muualla Helsingissä harvinaisia eliölajeja. Pyrkimykset rakentaa alueelle haittaavat merkittävästi näiden lajien alueella säilymisen edellytyksiä. Erityisesti lepakoiden osalta selvitykset ovat olleet puutteellisia ja viimeisimmät liito-oravaselvitykset ovat havainneet merkkejä liito-oravista aikaisempaa laajemmilla alueilla. Liito-orava on tiukasti suojeltu EU:n luontodirektiivin ja Suomen luonnonsuojelulain perusteella ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen sekä heikentäminen on kiellettyä. Oikeuskäytännön mukaisesti myös lajin kulkuyhteyksiä pitää selvittää ja suojella. Alueen kaavoitus on valmisteltu puutteellisesti ja tarkoitushakuisesti siten, että sekä kaava-alueen että sen luontoarvojen turvaaminen ja säilyttäminen on unohdettu. Poikkeuslupaa ELY-keskukselta lii-

to-oravan levähdys- ja pesimäalueen heikentämiseen ei ole haettu, joten on perusteltu syy epäillä, että kaava on lainvastainen. Esitetyllä rakentamisella voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia myös kaava- aluetta ympäröiville alueille esimerkiksi valumavesien muodossa eikä näitä vaikutuksia ole valmistelussa asianmukaisesti huomioitu.

Helsingin kaupunki on sitoutunut kunnianhimoisiin ilmastotavoitteisiin ja haluaa olla edelläkävijä ilmastonmuutoksen hillinnässä. Jotta kaupunki on turvallinen ja ilmastonkestävä myös muuttuvissa olosuhteissa, Helsinki myös sopeutuu ilmastonmuutokseen. Helsingin kaupunki on asettanut tavoitteeksi olla hiilineutraali vuonna 2035. Tällöin Helsingin alueella tapahtuva toiminta ei enää aiheuta ilmaston lämpenemistä. Hiilineutraalius tarkoittaa sitä, että Helsingin alueella syntyvät kasvihuonekaasupäästöt ovat yhtä suuret tai pienemmät kuin Helsingin alueen sitomat päästöt.

Malmin lentoasema-alueella tapahtuva esirakentaminen on Helsingin alueella tapahtuvaa toimintaa ja siitä aiheutuvat päästöt tulee huomioida hiilineutraaliuden ja yleisemminkin ilmastotavoitteiden toteutumisen tarkastelussa, vaikka rakentamisessa ja esirakentamisessa käytetyt raaka-aineet, kuten betoni, tuotettaisiinkin kaupungin rajojen ulkopuolella. Muunlainen tarkastelu olisi älyllisesti epärehellistä ja mahdollistaa osaoptimoinnin, jossa kaupungin päättäjät voivat viherpestä toimintaansa siirtämällä kaupungin toiminnasta tosiasiallisesti aiheutuvat päästöt näennäisesti kaupungin rajojen ulkopuolelle. Kun kokonaisvaltaista ilmastovaikutusten arviointia Malmin lentoasema-alueen rakentamisesta ei ole laadittu, voidaan arvioida, että kaava on myös kaupungin omien ilmastotavoitteiden ja kaupunkistrategian vastainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12623 kartta osa 1/2, päivätty 17.3.2020, muutettu 26.1.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12623 kartta osa 2/2, päivätty 17.3.2020, muutettu 19.1.2021
- 3 Asemakaavan muutoksen nro 12623 selostus, päivätty 17.3.2020, muutettu 26.1.2021
- 4 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7033) / 19.1.2021
- 5 Vuorovaikutusraportti 4.12.2018, täydennetty 17.3.2020 ja 19.1.2021
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Havainnekuva, 19.1.2021

22.03.2021

Asia/11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Gasgrid Finland Oy
Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne-
kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristö-
palvelut -
kuntayhtymä
Museovirasto, kulttuuri-
ympäristön suojelu

Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Turvallisuus- ja kemi-
kaalivirasto (Tukes),
Helsinki

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 38. kaupunginosan (Malmi, Tattariharju, Malmin lentokenttä) korttelin 38171 tonttia 23, osaa korttelin 38173 tonttia 6 sekä puisto-, lentokenttä-, suojaviher- ja katualuetta koskevan asemakaavan muutoksen (muodostuvat uudet korttelit 38263–38268) 17.3.2020 päivätyn ja 26.1.2021 muutetun piirustuksen nro 12623 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee aluetta Malmin lentokentän alueen eteläosassa, suojeltujen lentokenttärakennusten ympärillä ja

Tattariharjuntien varrella. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden asuinalueen rakentamisen lähipalveluineen ja puistoalueineen noin 2 200 asukkaalle. Kaavaratkaisu toteuttaa Malmin lentokenttäalueen kaavarungossa asetettuja tavoitteita.

Tavoitteena on rakentaa vetovoimainen, kestävä, urbaani ja toimintoiltaan monimuotoinen, raitiovaunuyhteyksiin tukeutuva alue. Alueen historia ja ajallinen kerrostuneisuus tehdään näkyväksi uudessa kaupunkiympäristössä ja uusi rakentaminen sovitetaan paikan kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Rakentamisen uusi kerrostuma suunnitellaan kaupunkikuvaltaan korkeatasoisena. Rakentamisessa toteutetaan kestävän rakentamisen periaatteita ja tavoitteena on tukea hiilineutraalin kaupunginosan rakentamista.

Alueelle on suunniteltu seitsemän asuinkorttelia, pelastusasema, koulu ja päiväkotit, koko lentokenttäalueelle rakennettavan puistoverkoston keskeisin viheralue, Lentoasemanpuisto sekä kaksi pienempää puistikkoa. Katutasoon osoitetaan liiketiloja Ilmasillantien ja Tattariharjuntien varteen sekä Spilvenkujan katuaukiolle. Aluetta palvelevat pysäköintitalot rakennetaan osaksi asuinkortteleita.

Uutta asuntokerrosalaa on 100 075 k-m², palveluiden kerrosalaa 11 500 k-m², toimitilarakennusten kerrosalaa 13 288 k-m² ja yhdyskuntateknisen huollon tiloja 4 000 k-m². Asuintonttien keskimääräinen tehokkuusluku on $e=1,57$. Asukasmäärän lisäys on noin 2 200 uutta asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7033), jonka perusteella alueelle toteutetaan kokonaan uusi katuverkko palvelemaan uutta käyttötarkoitusta.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että alueen rakentaminen luo edellytykset monipuoliselle asuntotuotannolle sekä palveluille, jotka ovat hyvin saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla. Myös eriytymis- eli segregaatiokehitystä ehkäistään toteuttamalla laadukasta asumisen ympäristöä.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategista tavoitetta pikaraitiotien tukeutuvasta kaupunkirakenteesta. Helsingin yleiskaavassa 2016 kaava-alue on merkitty asuntovaltaiseksi alueeksi sekä virkistys- ja viheralueeksi. Lisäksi alueella on merkintä lähikeskusta C3. Alueen läpi on osoitettu pikaraitiotie. Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 11.12.2018 kokouksessaan 4.12.2018 päivätyn Malmin lentokentän alueen kaavarungon tarkennuksen Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden osalta (suunnitteluperiaatteet) asemakaavan muutoksen pohjaksi siten, että kaavarungon tarkennuksessa huomioidaan kentän alueen erittäin tärkeiden luontoarvojen säilyttäminen.

Kaava-alue sijaitsee pääosin valtakunnallisesti merkittävällä rakennetulla kulttuuriympäristöalueella (RKY2009/ Malmin lentoasema). Malmin lentoasema on myös valittu kansainvälisen DOCOMOMO-järjestön hyväksymään valikoimaan suomalaisen modernismin merkkiteoksia 1920-luvun lopulta 1970-luvulle. Arvokkaimmat rakennukset, lentoaseman terminaalirakennus ja hangaari on suojeltu Malmin lentoaseman rakennukset -nimisessä asemakaavassa nro 12450, joka on tullut lainvoimaiseksi vuonna 2019.

Kaava-alueella sijaitsee myös ensimmäisen maailmansodan linnoituslaitteita, jotka on osoitettu kaavassa ja jotka ovat muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Lentoasemankortteleiden kaava-alue kuuluu miltei kokonaisuudessaan Malmin lentokenttäalueeseen, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Alueelle sijoittuu eteläinen osa lentokenttää, kiitoteitä sekä lentokentän toimintaan liittyviä rakennuksia ja rakenteita, kolme parakkia saksalaisten 1940-luvulla rakennuttamasta parakkikylästä, paloasema, matalia toimitila- ja asuinrakennuksia apurakennuksineen, palomiesten harjoitushyppytorni, tenniskenttä ja pieni jääkaukalo. Alueen eteläosassa on ensimmäisen maailmansodan aikaisia maalinnoitteita, vanhan Porvoontien tierauhan sekä Turusta Viipuriin johtaneen historiallisen Suuren Rantatien linjaus. Alueen läpi kulkee myös lentokenttää kiertävä suosittu ulkoilureitti sekä maakaasun runkoputken linjaus. Kasvillisuus terminaalin ja hangaarin eteläpuolella on melko runsasta ja puusto täysikasvuista. Alueen korkeuserot ovat malleja.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1964–2009. Asemakaavojen mukaan alue on lentokenttäaluetta, puistoaluetta, teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta ja katualuetta.

Helsingin kaupunki omistaa alueen.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnäköä seuraavasti:

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Y-tunnus	Tilinro
PL 1	Pohjoisesplanadi 11-13	+358 9 310 1641	0201256-6	F10680001200062637
00099 HELSINGIN KAUPUNKI	Helsinki 17	Faksi		Alv.nro
kaupunginkanslia@hel.fi	http://www.hel.fi/kaupunginkanslia	+358 9 655 783		F102012566

Esi- ja pohjarakentaminen	15 milj. euroa
Kadut ja liikennealueet	6 milj. euroa
Puistot, liikunta- ja viheralueet	20 milj. euroa
Julkiset rakennukset	40–45 milj. euroa
Yhteensä	n. 80–86 milj. euroa

Kaupungille kohdistuu asemakaavamuutoksen myötä tonttituloja. Rakennusoikeuden arvoksi on alustavasti arvioitu noin 50–55 miljoonaa euroa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 7.4.–6.5.2020, josta ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 24 muistutusta, joista 14 sisälsi vaatimuksen nähtävilläoloajan siirtämisestä koronapandemian aiheuttaman poikkeusajan jälkeiseen aikaan. Nämä huomautukset kohdistuivat poikkeusaikaan ajoittuneeseen nähtävilläoloon, vuorovaikutukseen, mielipiteiden huomioon ottamiseen ja suunnitelman esittelymateriaaliin. Näihin huomautuksiin on vuorovaikutusraportissa s. 60-62 annettu vastaus, josta ilmenee kaavoitusprosessin pitkä ajanjakso ja ne moninaiset tavat, joilla vuorovaikutusta on toteutettu. Huomautukset kohdistuivat lisäksi ympäristövaikutusten arviointiin, kaavaprosessin kulkuun, rakentamisen mitoittamiseen ja sen kaupunkikuvallisiin ja maisemallisiin vaikutuksiin, RKY-alueen huomioon ottamiseen, siviili-ilmailuun kohdistuviin vaikutuksiin, suojeluesitysten huomioon ottamiseen, suunnittelukilpailuihin, maaperään ja luontoarvoihin.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja seuraavilta tahoilta:

Helen Sähköverkko Oy, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY), Museovirasto, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) kaupunginmuseo, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes sekä Gasgrid Finland Oy. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat vesihuoltoon, sähköjakeluun, joukkoliikenteeseen, RKY-alueen arvoihin, kaava-alueiden kokoon Malmin entisellä lentokentällä, MRL:n 45 §:n sisältövaatimukseen, liikennejärjestelmään ja maantieverkostoon kohdistuvaan vaikutustenarviointiin, meluntorjuntaan, ilmanlaadun selvittämiseen, liito-oravayhteyksiin, hulevesien hallintaa ja pohjavesialuetta koskeviin määräyksiin sekä siirrettävään kaasuputkeen.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Kaavaratkaisun vaikutukset ja tarkemmat perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Käsittely lautakunnassa ja jatkotoimenpiteet

Kaupunginhallitus toteaa, että kaavaehdotuksen lautakuntakäsittelyn yhteydessä toimitettiin äänestys ehdotuksen palauttamisesta valmisteluun. Palautusesityksen perusteet olivat seuraavat: Lentoasemankortteleiden (Malmin lentokentän alue) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12623) palautetaan valmisteluun siten, että uudessa valmistelussa huomioidaan liito-oravan kohdalta tarkentuneiden luontoselvitysten tulokset tarvittavine lupamenettelyineen. Äänestyksessä annettiin Jaa-ääniä 10 (esittelijän esitys) ja Ei-ääniä 3 (palautusesitys). Palautusesityksen tekijä jätti asiassa eriävän mielipiteen.

Kaupunkiympäristön toimialalta 16.2.2021 saadun selvityksen perusteella kaupunginhallitus toteaa seuraavaa:

Alueella kaavan valmistelun aikana laadituissa luontoselvityksissä ei ole havaittu luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §:n 1 momentin perusteella suojeltuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Kaava-alueen läheisyydestä on kuitenkin aiemman kaavoituksen yhteydessä tehty liito-oravahavaintoja. Kielto hävittää ja heikentää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja on voimassa suoraan lain nojalla ja se tulee sovellettavaksi myönnettäessä alueelle rakennus- tai muita lupia.

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin (92/43 EY) ja luonnonsuojelulain (LSL 39§ ja 49§) nojalla rauhoitettu ja suojeltu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen, eli käytännössä pesäpuiden ja niitä ympäröivien puiden sekä tarpeellisten kulkuyhteyksien, hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain nojalla. Liito-oravan suojelu perus-

tuu laintasoiseen sääntelyyn, eikä asemakaavalla voida poiketa lajin suojelusta.

Liito-oravan elinpiirit muuttuvat vuosittain ja laji leviää uusille alueille, minkä vuoksi Malmin lentoaseman alueen kaavarungon alueella on katsottu tarkoituksenmukaiseksi selvittää liito-oravan potentiaalisia liikkumismahdollisuuksia jo ennakolta. Lajin suotuisan suojelutason säilyttämiseksi alueelta tulee olla latvusyhteys ja liito-oravalle soveltuva liikkumisyhteys laajemmille viheralueille. Lentoasemankortteleiden asemakaava-alueen ympäristössä säilytettävät ja kehitettävät yhteydet sijoittuvat liito-oravan verkostosuunnitelman (Helsingin liito-oravaverkosto 2019. Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:2) mukaisesti pohjois-eteläsuunnassa Nallenrinteen kaava-alueen itäpuolitse Tattariharjuntien yli ja edelleen Malmin hautausmaan suuntaan sekä Sepänmäen pohjoispuolella kohti Longinojan laaksoa. Malmin lentokentän alueen pohjoispuolelta kehitettävät yhteydet johtavat Lahdenväylän yli Kivikon viheralueelle. Lentoasemankortteleiden asemakaava-alue ei ole verkostosuunnitelmassa esitetyn laaja-alaisen tarkastelun kannalta merkittävä liito-oravan liikkumisreitti, sillä alue rajautuu avoimeen lentokenttäalueeseen sekä Tattariharjun ja Hyttitien teollisuusalueisiin, joiden läpi liito-oravat eivät pääse liikkumaan.

Kaupunki tarkastelee liito-oravan levinneisyyttä vuosittain ja ottaa myös huomioon muiden tahojen tekemät havainnot. Liito-oravien esiintymistä selvitetään vuosittain Malmin entisen lentokentän ympäristössä. Aikaisempia havaintoja on kuvattu raporteissa vuosilta 2016, 2018, 2019 ja 2020. Inventoinnit laaditaan maaliskuussa pesintäaikaan. Luonnonsuojelulain tarkoittamalla lisääntymispaikalla liito-orava saa poikasia. Levähdyspaikassa liito-orava viettää päivänsä. Lisääntymis- ja levähdyspaikka käsittää pesäpuut ja niiden lähellä kasvavat suoja- ja ravintoa tarjoavat puut.

Lentoasemankortteleiden alueella selvitetään jatkosuunnittelun yhteydessä liito-oravan levinneisyyden ajantasainen tilanne. Selvitysten perusteella määritellään jatkotoimenpiteet lajin riittävän suojelutason säilyttämiseksi. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista neuvotellaan ympäristöviranomaisten kanssa. Mikäli uusia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja löytyisi kaava-alueelta, voidaan liito-oravan suojelusta hakea poikkeamista. Suojelusta on mahdollista poiketa vain alueellisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) luvalla (LSL 49 §), mikäli muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole ja poikkeus ei haittaa lajin kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä, ja on olemassa erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12623 kartta osa 1/2, päivätty 17.3.2020, muutettu 26.1.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12623 kartta osa 2/2, päivätty 17.3.2020, muutettu 19.1.2021
- 3 Asemakaavan muutoksen nro 12623 selostus, päivätty 17.3.2020, muutettu 26.1.2021
- 4 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7033) / 19.1.2021
- 5 Vuorovaikutusraportti 4.12.2018, täydennetty 17.3.2020 ja 19.1.2021
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Havainnekuva, 19.1.2021

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Muistutukset
- 4 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Gasgrid Finland Oy
Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.03.2021

Asia/11

Liite 5

Turvallisuus- ja kemi-
kaalivirasto (Tukes),
Helsinki

Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunginmuseo
Asemakaavoitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.03.2021 § 182

HEL 2018-008324 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.03.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.01.2021 § 27

HEL 2018-008324 T 10 03 03

Hankennumero 4844_10, 4844_13

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.03.2021

- 17.3.2020 päivätyn ja 26.1.2021 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen nro 12623 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 38. kaupunginosan (Malmi, Tattariharju, Malmin lentokenttä) korttelin 38171 tonttia 23, osaa korttelin 38173 tonttia 6 sekä puisto-, lentokenttä-, suojaviher- ja katualuetta (muodostuvat uudet korttelit 38263–38268).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätökseteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

26.01.2021 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Salla Hoppu, tiimipäällikkö Kaisa Jama ja ympäristötarkastaja Tuomas Lahti. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Atte Kaleva: Lentoasemankortteleiden (Malmin lentokentän alue) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12623) palautetaan valmisteluun siten, että uudessa valmistelussa huomioidaan liito-oravan kohdalla tarkentuneiden luontoselvitysten tulokset tarvittavine lupamenettelyineen.

Kannattaja: Nuutti Hyttinen

Asian käsittelyn palauttamisesta äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Lentoasemankortteleiden (Malmin lentokentän alue) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12623) palautetaan valmiste-

luun siten, että uudessa valmistelussa huomioidaan liito-oravan kohdalta tarkentuneiden luontoselvitysten tulokset tarvittavine lupamenettelyineen.

Jaa-äännet: 10

Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Noora Laak, Jape Lovén, Amanda Pasanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Mikko Särelä, Satu Susanna Vartiainen

Ei-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 10-3.

Atte Kaleva jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Atte Kaleva: Liito-orava on direktiivilaji, joka pitää ottaa kaavoituksessa huomioon luonnonsuojelulain 49 §:n lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämis- ja heikentämiskiellon lisäksi asemakaavan sisältövaatimusten kautta, luontoarvojen kuvaajana. MRL 54.2 § todetaan: "Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää." Ja koska kaavan selvityksissä ajantasaisia tietoja ei ole otettu huomioon, tulee käyttöön myös MRL 9 §.

KAER Oy:n Malmin lentokenttäalueella tekemien uusien liito-oravaselvitysten perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että Lentotasemankortteleiden alueella sijaitsee liito-oravien levähdys- ja pesäpaikkoja. Kaavan eteneminen vaatii näin ollen sitä, että kaupunki saa ELY-keskukselta poikkeusluvan. Koska poikkeuslupaa ei ole, on perusteltu syy epäillä, että kaava on lainvastainen.

Kannattajat: Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen

19.01.2021 Pöydälle

31.03.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

17.03.2020 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Salla Hoppu, arkkitehti, puhelin: 310 37240

salla.hoppu(a)hel.fi

Kaisa Jama, tiimipäällikkö, puhelin: 310 22980

kaisa.jama(a)hel.fi

Kari Tenkanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37132

kari.tenkanen(a)hel.fi

22.03.2021

Kaarina Laakso, tiimipäällikkö (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti (rakennussuojelu), puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 04.02.2020 § 7

HEL 2018-008324 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12623 pohjakartan kaupunginosassa 38 Malmi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12623
Kaupunginosa: 38 Malmi
Kartoituksen työnumero: 22/2019
Pohjakartta valmistunut: 14.6.2019
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 14.08.2019 § 57

HEL 2018-008324 T 10 03 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Arkkitehti Salla Hoppu esitteli.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

Brommankatu–Brommagatan

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Malmin lentoaseman lentoreitit). Bromma on lentoasema Tukholmassa, Ruotsissa. Malmilta lennettiin sinne säännöllisesti kaupallisia lentoja vuodesta 1936 alkaen.

Hyppytorninpuisto–Hopptornsparken

(puisto): Paikalla sijaitsevan hyppytornin tai harjoitustornin mukaan, joka on otettu käyttöön vuonna 1994.

Kastrupinkatu–Kastrupgatan

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Malmin lentoaseman lentoreitit). Kastrup on lentoasema Kööpenhaminassa, Tanskassa. Malmilta lennettiin sinne säännöllisesti kaupallisia lentoja vuodesta 1948 alkaen.

Lentoreitinpuisto–Flygruttsparken

(puisto)

Perustelu: Ryhmänimi (Malmin lentoaseman lentoreitit).

Malmin lentoaseman katu–Malms flygplats gata

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Malmin lentoaseman mukaan.

22.03.2021

Asia/11

Pulkovonkuja–Pulkovogränden

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Malmin lentoaseman lentoreitit). Pulkovo (aik. Šosseinaja) on lentoasema Pietarissa Venäjällä. Malmilta lennettiin sinne säännöllisesti kaupallisia lentoja vuodesta 1948 alkaen.

Spilvenkuja–Spilvegränden

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Malmin lentoaseman lentoreitit). Spilve on lentoasema Riiassa, Latviassa. Malmilta lennettiin sinne säännöllisesti kaupallisia lentoja vuodesta 1937 alkaen.

Tempelhofinkatu–Tempelhofsgatan

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Malmin lentoaseman lentoreitit). Tempelhof on lentoasema Berliinissä, Saksassa. Malmilta lennettiin sinne säännöllisesti kaupallisia lentoja vuodesta 1937 alkaen.

Lentoreittien historiaa selvitettäessä käytettyjä lähteitä:

<http://www.timetableimages.com/ttimages/complete/complete.htm>

Wikipedia (suom., ruots., engl.)

John Wegg 1983: Finnair–The Art of Flying since 1923. Finnair.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
[johanna.lehtonen\(a\)hel.fi](mailto:johanna.lehtonen(a)hel.fi)